

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Biuro Ministra
Wydział do Spraw Korespondencji Obywatelskiej i Analiz
Naczelnik
Łukasz Sereda

BM-WKA-0511-1-24/2024
Warszawa, 7 marca 2024 r.

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z 13 stycznia 2024 r. w sprawie przepisów art. 100c i art. 100d ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167), Wydział do Spraw Korespondencji Obywatelskiej i Analiz Biura Ministra MSWiA przekazuje następujące informacje.

Na wstępie należy zauważyć, że w związku z wejściem w życie obydwu wspomnianych przepisów terminy załatwiania spraw, które nie zakończyły się przed wejściem w życie pierwszego z nich, uległy zawieszeniu, zaś te, które miałyby rozpocząć się w okresie od jego wejścia w życie, nie rozpoczęły swojego biegu. Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 100d ust. 1 omawianej ustawy okres spoczywania terminów załatwiania spraw administracyjnych dotyczących cudzoziemców kończy się z dniem 4 marca 2024 r.

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, przewiduje przedłużenie tego okresu do dnia 30 czerwca 2024 r. Oprócz tego, przepisy art. 100c i art. 100d omawianej ustawy przewidują, iż w okresach w nich określonych nie stosuje się przepisów o bezczynności organu oraz o obowiązku organu prowadzącego postępowanie w sprawach wymienionych w tych przepisach, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezakończonym w terminie, jak również, że organowi prowadzącemu postępowanie w sprawach określonych w tych przepisach nie wymierza się grzywny ani nie zasądza się od niego sum pieniężnych na rzecz skarżących za niewydanie rozstrzygnięć w terminach określonych przepisami prawa. Ponadto, oba te przepisy stanowią, że zaprzestanie czynności przez organ prowadzący postępowanie w sprawach w nich określonych, lub ich dokonywanie z opóźnieniem, w okresie spoczywania terminów, nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki.

Należy dodatkowo wyjaśnić sytuację, w której obowiązują aktualnie dwa przepisy obok siebie, tj. art. 100c oraz art. 100d, co jest wynikiem zaistnienia sytuacji, w której ustawa, która miała

Administratorem danych osobowych jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA). MSWiA wyznaczył Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Adres mailowy: iod@mswia.gov.pl. Pani/Pana dane osobowe będą wykorzystywane w celu rozpatrzenia wniesionej/go przez Panią/Pana skargi/wniosku/petycji. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego/ustawy o petycjach. Pani/Pana dane osobowe: będą udostępnione wyłącznie podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa oraz nie będą wykorzystywane w celu profilowania. MSWiA nie zamierza przekazywać Pani/Pana danych osobowych do państwa trzeciego/organizacji międzynarodowej. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez czas realizacji sprawy, a następnie archiwizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści danych oraz ich sprostowania. Przysługuje także Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego tj.: Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Podanie Pani/Pana danych osobowych jest obowiązkowe, gdyż wynika z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego/ustawy o petycjach i jest niezbędne do rozpatrzenia wniesionej/go przez Panią/Pana skargi/wniosku/petycji.

dokonać zmiany brzmienia pierwszego z nich, nie została uchwalona odpowiednio wcześniej (tj. przed upływem dnia 31 grudnia 2022 r. określonego w tym przepisie) i w konsekwencji w czasie prac w Senacie nad ustawą nowelizującą uznano, iż powinien zostać dodany nowy przepis, którego treść normatywna będzie tożsama, z zastrzeżeniem elementu różnicującego w postaci dalszego okresu spoczywania terminów (pkt 16 uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 stycznia 2023 r. w sprawie ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw).

Należy także wskazać, że przepisy art. 100c i art. 100d omawianej ustawy nie miały i nie mają zastosowania do biegu terminów w postępowaniach odwoławczych prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w sprawach administracyjnych w nich określonych (spoczywanie terminów dotyczy wyłącznie postępowań prowadzonych przez Wojewodów).

Ustanowienie podstawy prawnej dla spoczywania terminów dla załatwiania spraw administracyjnych cudzoziemców przez Wojewodów uzasadnione było od początku kolejnymi wzrostami liczby wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych, stanowiącymi skutki pośrednie agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w dniu 24 lutego 2022 r. oraz masowego napływu cudzoziemców, głównie obywateli Ukrainy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jako przykład takiego skutku należy wskazać choćby to, że wraz z rozpoczęciem działań wojennych utracona została prawie w całości możliwość wydawania wiz przez polskie urzędy konsularne znajdujące się na terytorium Ukrainy, a które to wizy stanowiły częstokroć podstawy legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy, niedecydujących się na składanie wniosków do wojewodów o udzielenie zezwoleń pobytowych. Z chwilą utraty tej możliwości zwiększyła się automatycznie grupa przebywających już na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (przed dniem 24 lutego 2022 r.) obywateli Ukrainy zainteresowanych ubieganiem się o udzielenie zezwoleń pobytowych, w szczególności zezwoleń na pobyt czasowy. I to na takiej płaszczyźnie należy szukać związków treściowych pomiędzy przepisami art. 100c i art. 100d a materią regulacji pozostałych przepisów tej ustawy.

W ocenie MSWiA okoliczności, które legły u podstaw kolejnych decyzji ustawodawcy, wpierv o wprowadzeniu okresu spoczywania terminów załatwiania przez wojewodów określonych rodzajów spraw administracyjnych dotyczących cudzoziemców, a następnie o ich przedłużeniu (do 24 sierpnia 2023 r., a następnie do dnia 4 marca 2024 r.) pozostają aktualne do chwili obecnej. Globalna liczba wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w 2023 r., w porównaniu do roku 2022, uległa dalszemu zwiększeniu. W 2022 r. złożono 486 927 wniosków o udzielenie takiego zezwolenia, zaś w 2023 r. – 553 057. Natomiast liczba wniosków z 2023 r. stanowi już 240% całościowego wpływu z 2019 r., kiedy to do urzędów wojewódzkich wpłynęło 229 980 takich wniosków. Nie ulega wątpliwości, że sytuacja ta odznacza się szczególnym charakterem, ma swoje powiązanie z sytuacją wywołaną wybuchem wojny w 2022 r. i wymaga podejmowania szczególnych środków.

Podkreślić jednocześnie należy, że skutek w postaci spoczywania terminów załatwiania przez wojewodów określonych rodzajów spraw administracyjnych dotyczących cudzoziemców, wynikający z przepisów art. 100c i art. 100d omawianej ustawy w żadnym wypadku nie oznacza zaprzestania prowadzenia postępowań w tych sprawach przez te organy. Jak wynika z informacji przekazanych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców dyrektorzy właściwych w sprawach cudzoziemców wydziałów w urzędach wojewódzkich byli pouczani w tej kwestii,

wskazywano, że postępowania powinny być w miarę możliwości organizacyjnych i kadrowych urzędów wojewódzkich dalej prowadzone w sposób możliwie najbardziej sprawny.

Należy mieć na uwadze, że wykładnia przepisów art. 100c i art. 100d mawianej ustawy jest przedmiotem bogatego już orzecznictwa sądów administracyjnych. Przykładowo w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 września 2023 r. (sygn. akt II OSK 2779/22, LEX nr 3611776), wyrażając wcześniejszą już linię orzeczniczą NSA wskazał, iż nie można przepisowi art. 100c omawianej ustawy nadać skutków retrospektywnych, tj. nie można go zastosować do stanów beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania przez wojewodów, powstałych przed dniem jego wejścia w życie (podobnie wyroki NSA z dnia 21 marca 2023 r., sygn. akt II OSK 2342/22, II OSK 2364/22, II OSK 2382/22, II OSK 2385/22; z dnia 13 kwietnia 2023 r., II OSK 1878/22; z 5 czerwca 2023 r., II OSK 2059/22; z 4 lipca 2023 r., II OSK 2313/22). NSA nie zakwestionował jednak samego zawieszenia biegu terminów, które przed tą datą jeszcze nie upłynęły ani braku rozpoczęcia biegu terminów, które miałyby swój bieg rozpocząć w okresie następującym od dnia 15 kwietnia 2022 r.

W tych warunkach w ocenie MSWiA postulat zawarty w petycji nie powinien zasługiwać na uwzględnienie.

Jednocześnie, odpowiadając na Pana zapytanie z 6 lutego 2024 r. Wydział do Spraw Korespondencji Obywatelskiej i Analiz Biura Ministra MSWiA informuję, że Pana petycja została opublikowana na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/mswia/petycja-w-sprawie-podjecia-przez-ministra-spraw-wewnetrznych-i-administracji-inicjatywy-majacej-na-celu-usuniecie-art-100c-i-100d-w-ustawie-o-pomocy-obywatelom-ukrainy>.

Z poważaniem

Łukasz Sereda

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/